1994. VII. ÉVFOLYAM 1. SZÁM JANUÁR

SZÓSZÓLÓ

A TUDOMÁNYOS ÉS INNOVÁCIÓS DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Bürger Gábor:

Miben reménykedünk?

Ezzel az írással nemcsak a TUDOSZ tagjaihoz fordulunk az új év első Szószóló számában, hanem mindazokhoz az olvasóinkhoz is, akik ugyan nem tagjai szakszervezetünknek, de időnként vagy rendszeresen olvassák lapunkat, és érdeklődéssel kísérik a TUDOSZ munkáját.

Érdeklődéssel vagy inkább szkeptikusan? A kételkedés jogosnak tűnik, ha arra gondolunk, hogy manapság nem egyértelmű a szakszervezetek megítélése. Ennek szerintem legalábbis két oka van: az egyik az, hogy az elmúlt években átalakultak a szakszervezetek, megváltozott tevékenységük lényege — és ennek az átalakulásnak a jellege, lényege még nem eléggé meggyőzően világos mindenki előtt. A másik ok pedig az, hogy ebben az átalakulási folyamatban nem egyformán haladtak előre az egyes szakszervezetek, de a róluk alkotott együttes képben, közös mozaikban mindegyikük jelen van.

A TUDOSZ elnökségében azt gondoljuk, hogy szakszervezetünk akkor felel meg a tagság és a rokonszenvező kollégák elvárásainak, ha egyaránt és egy időben meg tud felelni két nagy feladatcsoportnak: az egyik az érdekvédelem, az érdekegyeztetés és az érdekérvényesítés,

— a másik pedig a szociális, a jóléti és a szakértői szolgáltatás. És bár a mi független szakszervezetünk csak ötéves múltra tekinthet vissza, elmondhatjuk, hogy a TUDOSZ minden szövetségeséből és partneréből elismerést és tekintélyt tudott kiválítani azzal, hogy egyértelműen és világosan törekedett a szakszerű és a tagság iránt elkötelezett, ha úgy tetszik, a komolyan vett érdekvédelemre. Munkánkat az elmúlt évben, 1993-ban, fontos dolgokban elért eredmények hitelesítik:

— sikerrel szerepeltünk az ÉSZT meghatározó tagjaként a társadalombiztosítási önkormányzati választásokon, az egészségügyi és nyugdíjbiztosítási önkormányzatokba bejutott 2—2 képviselőnk is azon dolgozik, hogy tartalmában is a biztosítottak érdekeinek megfelelő társadalombiztosítás működjön,

— minden olyan munkahelyen — kevés kivétellel —, ahol a TUDOSZnak tagjai vannak, megválasztották a közalkalmazotti (üzemi) tanácsokat, és ezekben a tanácsokban a TUDOSZ majdnem mindenütt többségi, de mindenképpen meghatározó pozícióba került,

— a közalkalmazotti (üzemi) tanácsi választási eredmények alapján a TUDOSZ reprezentatívvá, azaz a munkavállalók elismert képviselőjévé vált a Magyar Tudományos Akadémiánál és az Ipari Minisztériumnál,

— kezdeményezésünk és erőfeszítéseink eredményeképpen is jött létre az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács és az Agrároktatási és Kutatási Érdekegyeztető Tanács,

— megőriztük és megerősítettük helyünket és befolyásunkat az Országos Érdekegyeztető Tanácsban (ÉT) és a Költségvetési Intézmények Érdekegyeztető Tanácsában (KIÉT), jelentős részünk volt abban, hogy a kutatóintézeti dolgozóknak egyáltalán béremelést tudtunk elérni, és fontos szerepünk volt abban a közös szakszervezeti erőfeszítésben, melynek eredményeképpen — a kormányzat eredeti szándékától eltérően — 1994. január 1-jétől érvényessé válik az új közalkalmazotti bértarifa és megvalósul az ennek megfelelő általános illetményrendezés,

— régi követelésünk realizálódott az 1994-re érvényes adótörvényben azzal, hogy a tb-járulék már nem esik személyi jövedelemadó kötelezettsége alá.

A szakszervezeti szolgáltatások terén végzett munkánkban azt tartjuk eredménynek, hogy változatlan heti rendszerességgel folytatni tudtuk az ingyenes jogi- és adó-tanácsadó tevékenységünket, hogy több mint 200 tagunknak tudtunk saját szervezésünkben olcsó nyári üdülést biztosítani, hogy Pro Vita alapítványunkból 22 árva gyermeket tudtunk segélyezni, akiknek szülei TUDOSZ-tagok voltak, hogy körülbelül ugyanennyi nyugdíjas TUDOSZ-tagot tudtunk segélyezni nyugdíjas támogatási alapunkból.

A tagság tájékoztatása legfontosabb feladataink közé tartozik, ezt leginkább a Szószóló útján tudjuk teljesíteni. A Szószóló azonban nemcsak tájékoztató, nemcsak hírek gyűjteménye, hanem egyre inkább a tagság érdekeinek a nyilvánosság útján való képviselete, „felszólalás", „szóemelés" is, érvelő és vitázó publicisztika is. Nemcsak a tagsághoz jut el, hanem mintegy 400 különböző főhivatalhoz, kulturális és szociális intézményhez, szakmai érdekképviselethez is, havonta 8000 példányban!

Mindezeknek az is a következménye, hogy egyre több szakszervezeten kívüli intézménytől, szervezeten kívüli munkavállalótól érkezik hozzánk megkeresés tanácsért, véleményért, segítségért!

És mégis, annak ellenére, hogy meggyőződésünk szerint komoly erőfeszítéssel igyekszünk eredményesek lenni, igen komoly gondjaink is vannak. Ezek gyökere pedig egyszerűen fogalmazva az, hogy viszonylag nagy ismertségi és befolyási körünkhöz képest tagságunk száma kicsi. Ugyanis egy bizonyos határ után az eredmények már nem bővíthetők, ha nem áll mögöttük egy nagy létszámú, erős, szervezett tagság is. A nagyobb tagság egyaránt jelent nagyobb szellemi és nagyobb anyagi erőt is. A nagyobb tagság több szakértő javaslatot, több értelmes kezdeményezést, több mértékadó véleményt ad. A tagság nagyobb, szélesebb körű részvétele növeli a szakszervezet erkölcsi erejét. Az érdekvédelemnek fentebb említett fórumai csak egy részét jelentik ugyanis az előttünk álló kihívásoknak, sokkal több helyi, ágazati és országos fórumon kellene helytállnunk. A legfontosabb ezek közül: az innovációban, a műszaki fejlesztés területén működő kollégáink színvonalas érdekvédelmére igen erős a késztetésünk, de várjuk az erről a területről való kezdeményezőkész kollégák csatlakozását.

Az elmúlt években bebizonyosodott, hogy szakszervezetek nélkül nincs igazi érdekvédelme a munkavállalóknak. A TUDOSZ is végig vajúdta az érdekvédelem új rendszerének kialakítási folyamatát és ennek következtében a TUDOSZ ma erős és tekintélyes hangot képvisel a munkavállalók oldaláról. De ha nem akarjuk, hogy kifulladjunk az erősödő versenyben a növekvő követelményekkel szemben, ha eleget akarunk tenni tagságunk és a velünk rokonszenvezők elvárásainak, akkor számszerűen is meg kell erősödnünk. Ezért kérjük Önt is, kedves olvasó, aki talán ma még nem tagja TUDOSZ-nak, csatlakozzon szakszervezetünkhöz és dolgozzon velünk együtt, saját és kollégái érdekében.

A címben felvetett kérdésre csak egy válasz van: a tagságba vetjük reményünket, csak abban bízhatunk, hogy kollégáink a jövőben is egyre inkább ránk bízzák problémáikat, — és hogy ezeket felvállalhassuk, személyes tagságukkal is mellénk állnak.

Gondoljátok meg...

„Árpád apánk, ne féltsd ősi nemzeted" — így zengett a dal, amikor 1944 decemberében sorba álltunk a hentesnél. De nem jutott hús a jegyre, mert ötven méterrel előttünk lezárták a sort, mondván: „előbb a nemzetvédő testvéreket kell kiszolgálni". Ez világos beszéd, egy évvel később pedig már más „megváltónak" jutott a disznókaraj. Ők elvtársnak szólították magukat. Mindez hozzátartozott akkoriban a nemzetmentéshez.

Hát, én akkor sem féltettem az ősi nemzetet. Bár az egyik nemzetvezető testvér a géppisztolya mellől megkérdezte. „Nem vagy te zsidó? Mitől Gede a neved, az ‚on' nélkül?" Sajnos csak később tudtam meg, hogy Szarvasgede máig is egy helységnév, éppen a honfoglalók nyomán.

Apám büszke volt rá, kapott érte az első világháborús harcok nyomán egy kisezüstöt. „Nekünk nem kell magyarosítani, a miénk ősi magyar név." Meg is dicsérte érte az egyik al-fő akármilyen nemzetvédő testvér. Tényleg: a gede gidát jelent, kecske, zerge, bárány kisállatot, vagyis én fajmagyar vagyok!

Olvasom a napilapban, a Szolidaritás Szakszervezet XIII. kerületi helyiségében előadást tartottak január 19-én, a budapesti gettó felszabadulásának napján! A hallgatóság a párt karszalagjával, Árpád-sávban elhelyezett tízágú csillaggal dekorálta magát. (Hasonló karszalagot viseltek a biztonsági emberek is, akik a fényképezési tilalomra is ügyeltek.)

A pártvezető Szálasi Ferenc képével díszített teremben tartott előadást. Eszméik szerint nem faji, hanem kulturális alapon lehet különbséget tenni a népek között, a magyar — mint az egyik legrégibb — a magasabb rendűek közé tartozik, a negroid vagy latin-amerikai fajokkal szemben.

Meg nem nevezett jeruzsálemi tudósokra hivatkozva elmondta, hogy az USA zsidó lakossága a holocaust alatt éppen hétmillió fővel gyarapodott, azaz a népirtás áldozataiként feltüntetett zsidók az USA-ba távoztak.

Ezek után egy húsz év körüli fiatalember vette át a szót, aki „Kitartás" felkiáltással és a jellegzetes karlendítéssel köszöntötte a hallgatóságot. Emlékeztetett „dicső nemzetvezetőnkre", a VNP elődpártjának, a Nyilaskeresztes Pártnak a vezéregyéniségére, Szálasira és „más becsületes hungarista magyarokra".

Hát, kérem, az emlékezet fura dolog. Meglehet, hatszázezer zsidó eltűnt valahol Európában, közöttük Ilovszki bácsi, a mi üvegesünk, meg a rossz lábú felesége. Nem tudom, kik voltak a szerencsések, de azt tudom, hogy Shwabakéknak, a kisbéri csillagos házba áldott emlékezetű nagyanyám kenyeret, tyúkot, tojást vitt be, az őrtálló testvére pedig úgy ráripakodott, mint bármelyik unokájára, ha rosszat szólt. Volt is szabad bejárta, amíg ott őrizték a zsidókat. „Drága Nagyné, ne hozzon nekünk semmit, mert a maga családját is üldözni fogják" — mondta féltőn.

S nem telt bele fél év — összel német katonákat bújtatott a kukoricaszár-boglyában nagyanyám, később sebesült orosz katonákat, majd nyilas pártszolgálatost. „Neki is van édesanyja, aki imádkozik érte" — mondta drága Juli anyu.

Nem tudni, kik ültek ott, a „nagy nemzetvédő" fényképe alatt, s talán idézték is a szellemét. Viszont bárhogy alakul az ország sorsa, mi itt maradunk, és szembe kell nézni saját lelkiismeretünkkel. „Gondoljátok meg..." — írta valahol József Attila. Ez ma is érvényes!

(Gede-on nélkül)

Februárban akadémiai törvény?

Az akadémiai törvényt remélhetőleg februárban elfogadja az Országgyűlés, hiszen a kormány törvénytervezetéhez érkezett több száz módosító javaslatból a kulturális bizottság egyeztető tárgyalásai nyomán sokat visszavontak. Ezt január első napjaiban Harmathy Attila, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese mondta.

Emlékeztetett rá: a Magyar Tudományos Akadémia 1993 május 10—14-e között megtartott közgyűlését abban a reményben fejezte be, hogy az akadémiai törvényt a parlament hamarosan elfogadja, és még 1993 őszén összehívhatják az MTA rendkívüli közgyűlését. Terveik szerint az új törvény szellemében láttak volna neki az akadémia új szervezeti szabályzatának kidolgozásához, az akadémiai reformprogram megvalósításához. Ám eltelt az év, és nem született meg az akadémiai törvény, ami pedig sürgető lenne, mert időközben hatályba lépett a felsőoktatási törvény. A parlament elfogadta a Polgári Törvénykönyv módosítását is, amely meghatározta az akadémia köztestületi státusát, ami természetesen további szabályozásokat igényel. Meg kell határozni többek között a köztestület feladatát, hatáskörét, szervezetét. Szabályozásra vár az akadémiai intézetek jogállása. Ezek az intézetek — mint a köztestület intézményei — nem egyszerűen költségvetési szervek. Ugyanis közfeladatokat látnak el, de nem az állami hierarchia részei, működésükhöz azonban nem nélkülözhetik a költségvetési támogatást.

Harmathy Attila problémaként említette, hogy miközben a régi tudományos minősítési rendszer érvényben van, aközben a nyáron hatályba lépett felsőoktatási törvény rendelkezik az új tudományos minősítési rendről. Leszögezte, feltétlenül szükség van az átmeneti időszak szabályozására. 1994. január 31-én lejár a Tudományos Minősítő Bizottság tagjainak megbízása, ugyanakkor a folyamatban lévő, sőt a törvény megszületéséig akár újonnan kezdeményezett minősítési ügyeket el kell intézni.

Harmathy Attila összegzésként hangsúlyozta: az akadémia az átalakulás időszakát éli, egyes feladatok megvalósításához elengedhetetlen a törvény, de az intézetekben a kutatók a törvény nélkül is dolgoznak tovább.

Középpontban az MTA és az intézetek viszonya

A sztálinista akadémia legendája

A magyar tudományos élet egyik sarkalatos pontja lehet az akadémiai törvény megalkotása, elfogadása. A parlamentben jelenleg is folyik a módosító indítványok tárgyalása. Szentágothai Jánossal, az MDF parlamenti képviselőjével beszélgettünk e sokakat érdeklő kérdésről.

— Professzor úr, mint politikus és tudós, az MTA egykori elnöke, hogyan látja képviselőtársai első reakcióit az akadémiai törvénytervezet általános vitájában?

— Egyre inkább úgy érzem, hiba volt, hogy az akadémiai ügyek iránt érdeklődő képviselőknek valamilyen formában nem magyarázták el a problémakört. A kellő felkészítés hiánya miatt most óriási tájékozatlanságot látok. Az a baj, hogy sokan rég elavult klisék alapján ítélik meg az Akadémiát. A nyár eleji felszólalásomban már elmondtam, az egyik fő problémát én abban látom, hogy Berend T. Iván elnöksége alatt az akadémikusok jövedelme hirtelen megnőtt, míg az egyetemek és kutatásokban részt vevő nem akadémiai dolgozóké nem, és ez különféle találgatásoknak adott tápot. És persze tovább élnek a legendák a sztálinista akadémiáról. Természetesen igaz, hogy 1949-ben, amikor az MTA átalakult, jó néhány nehéz fajsúlyú párttagot behoztak az intézménybe. Másrészt viszont az akadémia rendkívül nagy fejlődésen is keresztülment. Végül is azt hiszem, alkalmat kellene teremteni arra, hogy az érdeklődő képviselők tájékozódó eszmecserét folytathassanak az MTA és a kutatóintézetek vezetőivel.

— Mit emelne ki a vitatott pontok közül?

— A mostani vitában újra terítékre került az MTA és az intézeti hálózat viszonya. A szétválasztás mellett kardoskodók egyik kedvelt érve szerint az akadémia „vaskalaposai" határoznak a fiatal kutatók sorsáról. Erre, kérem, semmilyen lehetőség nincs. Az intézetek demokratikus vezetés alatt működnek, a dolgozók maguk is részt vesznek vezetőik megválasztásában. Sőt, van jó néhány olyan intézet is, amelynek igazgatója nem akadémiai tag. Egy másik téveszme az intézeteknek juttatott pénzek elosztásához kapcsolódik. Eszerint az MTA döntené el, hogy az egyes intézetek mekkora összeget kapjanak kutatási célokra. Az akadémia gyakorlatilag csak a fűtést, világítást, a munkahelyet és az alapvető műszereket, azaz a munkához szükséges infrastruktúrát fedezi. (Ennek sajnos egyre inkább csökkenő hányadát! a szerk. megjegyzése.) Ebből a pénzből azonban még nem lehet kutatni. Magára a kutatásra az anyagi fedezetet az elnyert pályázatok teremtik meg. Nálunk a fő pályáztatók az Országos Tudományos Kutatási Alap (OTKA) és az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság (OMFB). Továbbá reméljük, hogy előbb-utóbb lesznek olyan tőkeerős iparvállalatok, amelyeknek megéri, hogy alapkutatást vagy az alapkutatás határán álló fejlesztő kutatást pénzeljenek. Ugyanez a finanszírozási rendszer működik egyébként az általunk irigyelt, művelt Nyugaton is. Ott, akinek nincs pályázati szubvenciója, az becsukhatja a boltot, nem kutathat semmit. Vagyis a pályázati eredmények döntik el, kinek mennyi pénze lesz a kutatásra. Egy akadémia csak a kereteket adja, beleértve persze a szellemi kereteket is. Ez az egész világon így van, ezért egyszerűen nem értem, miért beszélnek itt erről az anyagi függőségről. Ezek szerint a hozzászólóknak fogalmuk sincs arról, mi a tudomány mai létezési formája.

— Összefügg-e a fenti kérdéssel az ellenzők azon igénye, hogy az intézeteket az egyetemekhez csatolják?

— A két érv kapcsolódik egymáshoz. Az utóbbit vallók szerint az egyetemek lennének a kutatás igazi bázisai. De ilyesmi sehol a világon nem létezik. Vannak természetesen bizonyos típusú kutatások, amelyeket célszerűbb az egyetemeken végezni, mert kisebb és változtatható laboratóriumi felszerelést igényelnek. Azonkívül az egyetem saját alapkutatást végző tanszékhálózatán belül szintén megvan az infrastruktúra. De ott is az a helyzet: ha valaki komolyan akar kutatni, ahhoz pályázatot kell nyernie. Mivel azonban az egyetemen napjainkban az infrastruktúra minimális szint alatt van, ráadásul oktatni is kell, az egyetemek ezt a feladatot nem tudják és nem is akarják átvállalni. Nagyon lényeges viszont az egyetemi és az intézeti kutatómunka kombinációja. Az együttműködés keretében az MTA bizonyos egyetemi kutatási bázisokat támogat, míg a munkát a helyi tanszékvezető felügyeli. Ugyancsak sok tanszéken kérnek föl intézeti kutatót előadások megtartására. Ez az együttműködés létezik és igen eredményes. A törvény csak ezt a mára kialakult helyzetet akarja kodifikálni. Miért akarják most ezt egyesek tájékozatlanságból szétverni?

— Igaz-e az, hogy az MTA jelenleg fölösleges, bürokratikus, irányító szerepét szentesítené a törvény?

— Valakinek össze kell fogni az intézeteket. És akkor már mégis inkább legyen ez az intézmény az akadémia, amelynek tagjai közül kerültek ki azok, akik mindezt létrehozták, életre keltették. Még mindig inkább irányítson az akadémia, mint egy újabb felettes szerv; mert adminisztratív apparátusra mindenképpen szükség van, minthogy az egyetemek ezt a feladatot nem képesek ellátni. Megjegyzem, a minapi parlamenti vita egy újabb szemponttal csavarintott az akadémiai törvény ügyén. Képviselőtársam olyan problémát vetett föl, amelytől én már titkon tartottam: a Széchenyi Művészeti Akadémia kérdését, amely Kosáry elnök úr kezdeményezésére jött létre. Jól tudjuk azonban, hogy van egy másik művészeti akadémia is, amelyet az előbbiből kimaradtak szerveztek Makovecz Imre vezetésével. Az utóbbiak most azt mondják — bizonyos mértékig joggal —, hogy miért csak az MTA-hoz kapcsolódó Széchenyi Akadémiát akarják törvényesíteni. A kérdés tehát az, miként lehetne a két művészeti akadémiát egyenrangúvá tenni, távlatilag összeolvasztani. Igen ám, de ez nem tartozik az akadémiai törvényhez. (Az interjú elkészülte óta a törvényjavaslat már nem foglalkozik a Széchényi Akadémiával. — a szerk.) Másrészt az MTA-t nem szabadna azzal terhelni, hogy megítélje, ki az az igazán nagy művész, aki érdemes a tagságra.

— Hogyan lehetne akkor ezt az ellentmondást a törvényben föloldani?

— Esetleg egy olyan semleges mondattal, mely szerint a törvény megállapítja, hogy a Széchenyi Akadémia egy érdekes kezdeményezés, tudomásul veszi a létezését, de kívánatosnak tartja, hogy a két művészeti akadémia valamely formában egyesüljön és önálló életre keljen.

— Elégedett a törvényjavaslattal?

— Lényegében elégedett vagyok, mert egy törvényjavaslat mindig csak a pillanatnyi helyzetet próbálja legalizálni. Hiszek abban, hogy az élet lényegileg önszervező mechanizmus, tehát a fejlődést lényegében az események szabják meg. A jó törvényhozás azt kodifikálja, ami az életben jól bevált. Megnézem hát, mi az, ami a mai helyzetben, a jelenlegi tudományos életben, az Akadémiával kapcsolatban jó. Ezt próbáljuk mi most törvénybe foglalni. Ilyen értelemben meg vagyok elégedve a beterjesztett törvénnyel.

B. P. E.

Egészségünk és életünk a tét

Haubert Gábor a TUDOSZ-elnökség új tagja

„A gyereknek kél káromkodni kedve"
(József Attila)

Pokoli szerencse, hogy ma még a felnőttek is csak káromkodnak, ha ingerlik őket. Mert ahogy nálunk a dolgok mennek, ugyan mi lenne, ha már a másik költőnket idéznék : „Hé, nagyurak, sok rossz fehér ököl..." Rágondolni is rossz a folytatásra. Haubert Gábor, a TUDOSZ-elnökség új tagja nem káromkodós ember. Nagyon higgadtan, pontosan fogalmaz. Szavaitól mégis elszorulhat a szíve annak, aki képes meghallani a figyelmeztető gondolatokat.

— Éppen tíz éve dolgozom a munkahelyemen, az Országos Munkavédelmi Tudományos Kutató Intézetben — mondja Haubert Gábor. — Ha a magyar munkavédelem helyzetéről van szó, elég, ha az intézetünk közelmúltjáról beszélek. Néhány éve még kiterjedt nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező szellemi műhely voltunk. Európa számos országával voltak közös kutatási programjaink, kiépített információs hálózattal, kutatócserékkel. Mára mindez szinte semmivé lett. A létszám kétharmad részét leépítették, 260 emberből mostanra 90-en maradtunk. Kutatás-fejlesztésre az éves bevételünk egy százaléka jut, ami alig több a semminél. Állami megrendelések hiányában a piaci viszonyok között kell fennmaradnunk, ezért kutatás helyett munkavédelmi eszközök gyártásából és egyéb szolgáltatásokból élünk. A közeljövő is csak úgy képzelhető el, hogy az intézet alapítványná alakul, s a „jobb időkben" épült üdülőinket eladjuk, s ebből próbálunk kutatást finanszírozni.

— Pedig ha semmi másért nem, de legalább az európai közösséghez való csatkozási vágyak miatt kellene nagyon komolyan venni a munkavédelmet. A fejlett országokban ugyanis szigorú jogszabályok határozzák meg a munkavédelmet. Nálunk még csak kísérletek folynak arra, hogy a hazai jogrendszert az európai unió normáihoz igazítsuk. Ezek nélkül olyan technológiák is bejöhetnek az országba, amelyeket nyugaton betiltottak. A hazai munkaerő jórészt azért is „olcsó", mert az extra profitra törekvő beruházók kevesebbet törődnek a munkavédelemmel. Nem kell török vendégmunkásokat toborozni, hiszen itt vagyunk mi, az olcsó emberanyag.

— Amikor a magyar halálozási statisztikáról van szó, tudni kell, hogy azért is olyan alacsony itthon az átlagéletkor, s oly riasztó a halálozási arány, mert a munkahelyeken áldatlan viszonyok vannak. S az életszínvonal zuhanásával az emberek igénye is csökken, hiszen örülnek, ha egyáltalán van munkájuk. Munka legyen és valamilyen bér, de a munka körülményeiről már kevés szó esik. Pedig az egészségünk és az életünk a tét, de úgy tűnik, manapság mindez egyre kevesebbet ér. Az általános létbizonytalanság pedig azt eredményezi, hogy a dolgozók szólni se mernek az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkakörülmények érdekében, mert attól félnek, hogy az utcára kerül, aki a száját kinyitja. Bár a jogszabály lehetőséget ad a munka megtagadására, ha az az élet vagy a testi épség veszélyeztetésével jár, de a valóságban sok még a tennivaló.

— A munkavédelmi szakmát az egyik legveszélyesebb ágazatban, a vegyiparban kezdtem. Később mint munkavédelmi felügyelő dolgoztam, s abban az időben ez a feladat a szakszervezetekre hárult. Nem tudok és nem is akarok kibújni a bőrömből, ezért a mai napig él bennem az a szemlélet, hogy a technológiai folyamatok legfontosabb, de egyben legvédtelenebb „láncszeme" az ember. A kockázatokat is úgy kell felmérni, hogy az ésszerűség határain belül a biztonság is megfelelő helyre kerüljön. Régi szakszervezeti munkám miatt is szívesen vállaltam, amikor felkértek, hogy az Érdekegyeztető Tanács munkavédelmi bizottságában legyek az ÉSZT szakértője. A szakszervezeteknek nagy szerepük volt abban, hogy végre megszületett az új munkavédelmi törvény, amely deklarálja a munkavállalói képviselők működési feltételeit is. A szakszervezeteknek most lehetőségük nyílik arra, hogy a munkavállalói képviseletek kialakulásában kezdeményező szerepet vállaljanak, s a későbbiek során is együttműködjenek velük.

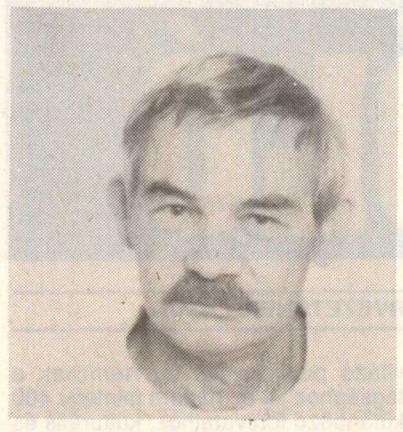

— Mint a TUDOSZ-elnökség tagja is szívvel-lélekkel szeretnék dolgozni, bár azt mondtam, hogy az embereket elsősorban az érdekli, hogy egyáltalán legyen munkájuk és megfelelő bérük. Ez a sorrend a tudomány területein dolgozókra is érvényes, hiszen a munkahelyek elvesztése a legnagyobb fenyegetés. De el kell érnünk, hogy a munkahelyek minősége is az emberibb mértékek felé közelítsen. Hogy biztonságban dolgozhassunk, és egészségesen mehessünk majd nyugdíjba. Ezt a célt még kilátástalannak tűnő időkben sem szabad feladni.

A. T.

TITKÁRI TÁJÉKOZTATÓ — RÉVÉSZ MÁRTA ROVATA

Működik az AÉT

December 21-én aláírták az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács (AÉT) ügyrendjét.

Az AÉT plenáris ülésén a következő megállapodások születtek:

— Indokolt lenne a bértarifa-táblázat F fizetési osztályának F1 és F2-re való bontása, vagy pedig egy új, G fizetési osztály bevezetése, amely lehetővé teszi a kutatóprofesszorok és a tudományos tanácsadók jobb anyagi megbecsülését.

— A Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény végrehajtási *kormányrendeletének módosításával* biztosítani kell, hogy **a kutatóintézetek tudományos besorolású közalkalmazottainak illetményét azonos elvek szerint lehessen megállapítani**, mint a felsőoktatási intézmények oktatóiét.

— Indokolt olyan *irányelvek* kidolgozása, amelyek elősegítik a kutatóintézetekben a **különböző címek** egységes elvek szerinti odaítélését.

Munkaügyről, privatizációról, társadalombiztosításról mindenkinek

Tovább bővült a TUDOSZ-iroda szolgáltatása. A tagság rendelkezésére áll az eddigi lapok és közlönyök mellett az új munkaügyi és társadalombiztosítási folyóirat, a **MUNKAÜGYI ÉRTESÍTŐ** (főszerkesztő: Dr. Pál Lajos), az Állami Vagyonügynökség **PRIVINFO** c. lapja, valamint a Fővárosi és Pest Megyei Egészségbiztosítási Pénztár és a Fővárosi és Pest Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság szakmai folyóirata a **TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSRÓL MINDENKINEK.**

Az „úti balesetekről"

Az írott és elektronikus sajtóban foglalkoztak az úti balesetekkel, amelyek a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény módosítása szerint a jövőben nem munkahelyi balesetnek, hanem üzemi balesetnek számít. Az említett törvény 77. §-a szerint **„üzemi baleset az a baleset, amely a biztosítottat a foglalkozása körében végzett munka közben vagy azzal összefüggésben, illetőleg munkába, vagy onnan a lakására (szállására) menet közben éri.** Üzemi baleset az is, amely a biztosítottat társadalmi munka végzése vagy egyes társadalombiztosítási ellátások igénybevétele során éri". Eszerint tehát a régebben „úti balesetnek" hívott baleset üzemi balesetnek számít, ami abban különbözik a munkahelyen elszenvedett „munkabalesettől", hogy a *keresőképtelenség idejére a betegnek a társadalombiztosítástól a táppénz 100%-a jár.*

Célszerű lenne, ha az ilyen üzemi balesetet elszenvedő már a háziorvosnál bejelentené és a lapjára ráirattatná, hogy munkába jövetmenet érte a baleset.

A felmentési időről

A felmentési idő mértékének meghatározásakor mire érdemes figyelni a munkaviszony megszüntetésekor?

Ha a közalkalmazott határozott idejű jogviszonya felmentéssel szűnik meg (Kjt. 30. §), a felmentési idő legalább 2 hónap, ami a közalkalmazotti jogviszonyban töltött idő alapján nő. Ennek alsó határai (ha a kollektív szerződés nem ír elő többet):

5 év után +1 hónap	20 év után +4 hónap
10 év után +2 hónap	25 év után +5 hónap
15 év után +3 hónap	30 év után +6 hónap.

A felmentési időnek legalább a felére a közalkalmazottat a munkavégzés alól fel kell menteni. A felmentési időre a munkavállalót átlagkeresete illeti meg. Ilyen esetben a közalkalmazottat végkielégítés is megilleti, melynek mértéke a közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött időtől függően a következő:

több mint 1 év után 1 havi	több mint 10 év után 5 havi
több mint 3 év után 3 havi	több mint 15 év után 6 havi
több mint 5 év után 4 havi	több mint 20 év után 8 havi

átlagkeresetének megfelelő összeg. (Az átlagkereset nem azonos a havi illetménnyel!)

Az önkéntes kölcsönös biztosítási pénztárakról

Az Országgyűlés 1993. november 16-án törvényt fogadott el az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakról.

„Az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak meghonosítása Magyarországon a társadalombiztosítás reformjának szerves része" olvashatjuk a bevezetőben.

A pénztárak nyugdíjpénztárként, **önsegélyező pénztárként** működhetnek, ennek megfelelően tagjaiknak például **nyugdíjszolgáltatást** adnak, **munkanélkülieknek, keresőképteleneknek szociális, gyermeknevelési és egyéb támogatást** nyújthatnak, vagy akár egészségügyi szolgáltatásokat biztosíthatnak tagjaik számára. Ez utóbbi esetben a szolgáltatások kiterjednek a szülés vagy beteg gyermek ápolása miatti keresőképtelenekre is.

A pénztárak a tagok tagdíjbefizetésén alapulnak, de lehetőség van arra, hogy a munkáltató is tag legyen, és a pénztárral kötött szerződés alapján alkalmazottai tagdíjbefizetési kötelezettségét munkáltatói hozzájárulásként átvállalja.

A pénztárak tagjaik befizetését **egyéni számlákon** tartják nyilván, tehát mindenki a saját (ill. saját munkaadója) befizetett összegét kaphatja vissza, természetesen kamatos kamattal, illetve egyéb, a pénz forgatásából származó hozadékkal együtt. A nyugdíjpénztár tagja 10 évnyi befizetés után, a nyugdíjkorhatár elérésekor, a járadék vagy egy összegű kifizetés formájában vehet igénybe nyugdíjszolgáltatást.

Az egészségpénztár az egészségügyi alapellátáson felül **kiegészítő ellátásokat** szervezhet vagy finanszírozhat tagjai és azok közeli hozzátartozói számára.

A pénztárnak juttatott pénzbeli adomány a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló törvénynek megfelelő mértékben az összjövedelemből levonható (magyarul a törvény által megszabott határig adómentes), a pénztár tagjának kifizetett összeg viszont adóköteles.

A munkaadó a pénztárba befizetett összeg után nem fizet társadalombiztosítási járulékot, ezen túl egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék-fizetési kötelezettség sem terheli ezt a befizetést.

A törvény a Magyar Közlöny 176. számában jelent meg.

Minek örül, minek nem?

Csapatmunka

Év eleji beszélgetés a TUDOSZ elnökével

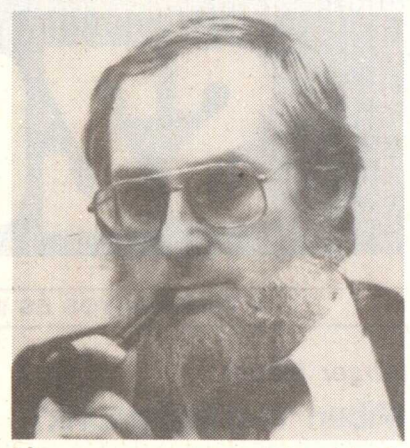

Év elején mindenki latolgatja a várható eseményeket, igyekszik felkészülni a fordulatokra, bonyodalmakra is — mérlegelve az elmúlt esztendő sikerekben és kudarcokban is gazdag tapasztalatait. Ilyen megfontolással kerestem fel földtani intézetbeli „főhadiszállásán" szakszervezetünk elnökét, dr. Kuti Lászlót év eleji interjúra. Intézeti értekezlete szünetében gyorsan peregtek a kérdések és a válaszok:

— Kezdjük azzal, hogy a tavalyi esztendőből melyek voltak a TUDOSZ és az ÉSZT azon érdekvédelmi sikerei, eredményei, amelyekre szívesen emlékezik?

— Legnagyobb feladatunk tavaly a tb-választás és az üzemi közalkalmazotti tanácsválasztások lebonyolítása volt. Elmondhatom: ezt igen jól teljesítettük. Csapatmunka alakult ki, mindenki a maga szintjén hozzájárult a közös eredményekhez. Hasonlóan nagy sikerünk kimondottan a társszakszervezetekel hathatósan együttműködő TUDOSZ érdeme: létrejött és működik az Akadémiai Érdekegyeztető Tanács. A TUDOSZ sikerei közül a legszívesebben ezt, az ÉSZT eredményeiből pedig a tb-választásokat emelném ki.

— Mi volt ebből a legemlékezetesebb?

— Talán az egész kampány, s legfőképpen maga a választás napja és éjszakája. De szintén a sikereinkhez sorolható a TUDOSZ kongresszusa; megértük az ötödik évünket, bizonyítottuk létjogosultságunkat — és azt is, hogy tovább tudunk lépni. Ami még folyamatosan kedves számomra, hogy a Szószóló megérte a hetedik évfolyamát, és egy igen karakteres szakszervezeti és értelmiségi lap lett belőle. De a hivatali munkahelyemről sem feledkezhetek meg: komoly eredményként kell elkönyvelnünk, hogy sikerült hozzájárulnunk a Földtani Intézet és a Geofizikai Intézet kutatóintézetkénti megmaradásához. De azt mindenképpen kudarcnak könyvelem el, hogy nem tudtunk e területen jobb költségvetési pozíciókat elérni, ezáltal nem tudtuk megakadályozni több száz munkatársunk elbocsátását. Csak reménykedni merek, hogy más intézetek nem kerülnek ebbe a helyzetbe...

— Ha már úgyis a kudarcokhoz érkeztünk, melyek voltak azok, amelyek nem a legszebb napjaira emlékeztetik?

— „Legnagyobb fiaskóm": a Kossuth Klubban fogadtunk, hogy ki milyen sikeresen szerepel a tb-választásokon, ki hány képviselőt küldhet az önkormányzatba, illetve hány százalékos lesz a részvétel. Hát itt „csak" második lettem — Nagy Sándor mögött. Mert ugyebár, ha az ember nem az első, az bosszantó. Az viszont mindenképpen kudarc, hogy egyes intézetekben nem választottak közalkalmazotti tanácsot, és az is, hogy az ÉSZT nem lett reprezentatív. Nem kudarcként könyvelem el, de komoly probléma, hogy csökken a tagságunk, és az, hogy nem tudunk újabb alapszervezeteket, tagokat megnyerni magunknak. Itt egyszerűen javítanunk kell a munkánkat.

— Mi a TUDOSZ állásfoglalása az F kategóriába sorolás bonyodalmairól, egy esetleges sztrájkról vagy sztrájkfelhívásról?

— Csak a saját véleményemet mondhatom el, a TUDOSZ állásfoglalására a titkárok tanácsa hivatott. Nálunk nem volt probléma az F kategóriával, hiszen a kutatóintézetekre vonatkozó kormányrendelet megfogalmazásánál lehetőségünk volt úgy alakítani a rendeletet, hogy az megfeleljen a kutatók, illetve a kutatóintézetek sajátosságainak. Ez lehetőséget adott a méltányossági alapon történő elbírálásra is, bár nem vált fő szabállyá. Azt hiszem, ez az önmérséklet helyes volt, és nem csak a magasabb kategóriákba sorolással — számunkra a jogszabály adta lehetőségekkel — keressük az intézetekben a jobb bérezési pozíciókat. Meg kell mondanom: mi sem tartjuk jónak az egész előmeneteli táblázatot, tettünk is javaslatokat ennek bővítésére. Javaslatainkat részben el is fogadták. Gondolok itt a B kategória két részre bontására — a TUDOSZ három részre bontást javasolt. Meggyőződésem egyébként, hogy a középfokú végzettségűek kategóriája, tehát a B és C kategória kidolgozatlansága sokkal nagyobb problémákat okoz, mint az F kategória. Ugyanakkor azt is el kell ismerni, hogy hibás volt az az elképzelés, amelyik a felsőfokú végzettségek számát párhuzamosította egy tudományos minősítéssel. Ez szerintem soha nem lehetne azonos kategória.

— Mire számít ezután?

— Meggyőződésem: első lépésben számunkra az volt a fontos, hogy bevezessék a bértáblázatot — *és ez megtörtént. A jövőben két dologért kell harcolnunk:* a fontosabb az „A" 1-nek (a bértarifa legkisebb szorzóértéke) a felemelése legalább a mindenkori minimálbér szintjére, a másik pedig a bértáblázat hibáinak a kijavítása. Egy akármilyen sztrájkfelhívással kapcsolatban annyit mondhatok, hogy itt a tagságnak kell döntenie: mire vagyunk képesek, hajlandók vagyunk-e megtenni e lépést, és végig tudjuk-e járni azt az utat, amit ez kijelöl? Amennyiben konkrét megkeresés érkezik hozzánk, azt a titkárok tanácsán keresztül a tagság elé terjesztjük, és döntésüknek megfelelően lépünk. De meg kell jegyeznem, ha egy sztrájkfelhívás általános közalkalmazotti érdekek megvalósítására szólít, akkor nem lehetünk közömbösek.

— Mi a véleménye a Liga vezetésében kibontakozott problémákról?

— Az a Liga belügye. Abban az egyben bízom, hogy saját erőből minél hamarabb rendezni tudják az ügyeiket.

— Befejezésül mit mondana még olvasóinknak?

— Továbbra is kérem az alapszervezeteket és a tagságot, vegyék olyan komolyan a TUDOSZ-t, mint 1993-ban tették. Ha mindenki a maga helyén elvégzi azt a feladatot, amit kijelöltek számára, vagy csak egyszerű tagként létével támogatja közös ügyünket, akkor biztos, hogy 1994-ben is komoly eredményeket érünk el.

gy. i. gy.

Ingyenes adótanácsadást és jogsegélyszolgálatot tart
a TUDOSZ-irodában
(VIII. ker., Puskin u. 4. II. em. 98.)
minden szerdán 16 óra és 19 óra között
dr. Komjáthy Miklós.

Előzetes bejelentkezés az 138-4287-es telefonszámon.

Idősek a Taigetoszon...

Amikor először hallottam a rémséges szakadékról, éjszakánként lidérces álmaim voltak. Sehogy sem foghattam fel, honnan a kegyetlenség: csecsemőket a sziklák közé hajítani! A minap tudós kollégám emlékeztetett rá, hogy a magatehetetlen öregeket is a Taigetosz mélységébe dobták a hajdani görögök. Másutt másként szabadultak meg az öregektől: a kínaiak fagyos, magas hegyekre kísérték fel őket, ahol éhen haltak, megfagytak, madarak, vadak prédájává váltak. A japánok kegyesen leszúrták a család nyűgjeként tengődő időseket, míg a déltengeri szigetvilágban a kannibálok egyszerűen megették őket.

A modern társadalom jól-rosszul gondoskodik a munkában megfáradt-rokkant öregekről, lehetővé téve a nyugdíjképzést-folyósítást, aggok házát, napközi otthont teremt számukra, segélyt folyósít, étkezést, gyógyellátást biztosít. Szükséges is, mert például nálunk csaknem hárommillióan vannak nyugdíjasok, időskorúak. Az össznépesség egyharmada!

Ismerősöm mondja — maga is nyugdíjas, negyven évi szolgálati idővel —, „az eszem áll meg, amikor felelős emberek szájából hallom, olvasom újságban, hogy az idősek eltartása milyen nagy teher az államnak, valamint a nyugdíjak kifizetése, a magányosok ellátása... Egyszer végre tudomásul kellene venni, az időskorúak tulajdonképpen magukat tartják el (legfeljebb az aktív dolgozók és politikusok „gyámsága" alatt) a korábbi évek, évtizedek során létrehozott nemzeti összetermékkel, a most privatizálható vállalatokkal, gyárakkal, a nyugdíjalappal, a befizetett járulékaikkal, s egyéb anyagi bázisok jelenbeli felhasználásával"!

Nagyrészt tudják ezt, mégis, a lélek mélyén ott él az érzés: „kitartott vagyok", hiszen terméketlenül peregnek a napok. Legfeljebb egy kis sétával telnek, bevásárlással, olvasással, tévénézéssel, rádió- vagy lemezhallgatással, némi sporttal, nagy ritkán baráti találkozásokkal. Holott azon az emlékezetes nyugdíjas búcsúztatáson az igazgató, a hivatalvezető, a szakszervezeti titkár is melegen hangoztatta: az évtizedek alatt felgyülemlett tapasztalatot nem hagyhatjuk veszni, szükség van rá... Aztán nem történt semmi, illetőleg senkinek sem kellett az értékes szakmai vagy élettapasztalat.

Mi több, egyre zsugorodnak a nyugdíjas-kisegítő állások, munkalehetőségek, hiszen csak pedagógusból már hatezer az állástalan! Pedig nagyon sokszor, nagyon sokan „áron alul" adták-adják el magukat, csak hogy ne kelljen otthon maradni, ne gyötörjön a társtalanság, az elhagyatottság, nem beszélve az errodálódó nyugdíjértékről, amelyhez óhatatlanul szükséges némi pénzpótlás. De még ennél is fontosabb annak tudata, illúziója: szükség van még rám!

Apropó, áron alul — tudok mérnökről (számítógépes), aki zöldségesnél segít, magyar-történelem szakos tanárról, aki volt iskolájában napközis felügyelő. Továbbá egy jogi doktorról, akinek felesége külképviseleten dolgozik, ő maga pedig kutyákat sétáltat havi ötszáz márkáért (svarcban)! Ennél már csak az szomorúbb, ha az embernek nem jut semmiféle elfoglaltság azon kívül, hogy hónapról hónapra várja a postást a nyugdíjjal (és napról napra a halált).

Hány és hány mentőakció hullott már hamvába, nyugdíjasok szövetkezete, kft.-je, szociális foglalkoztató, évek óta vajúdik a kamara javaslata: az önkormányzatok mellett állítsák fel az idősek tanácsát! Alig-alig mozdul valami, nincs párt, közhír médium, amely meghallgatná a segélykiáltást. Meglehet, a választások közeledtével születnek hangzatos ígéretek, fogadkozások, de ahogy mifelénk mondják: ígérettel, szép szóval tele a padlás!

Lássák meg végre, teret kívánnak a még aktív, cselekvőkész idősek — önmagukért, a társadalomért —, s aki ezt felvállalja, lett-légyen párt vagy szakszervezet, esetleg tőkés formáció vagy alapítvány, nyert ügye van a jövőre nézve. Politikai, erkölcsi, közéleti elismertségre számíthat, ha segít megmenteni az időseket modern korunk lelki Taigetoszától.

g

Lapzárta után

Nyugdíjkilátások

Az új esztendőben először ült össze a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat közgyűlése. A január 21-ei tanácskozás tétje az volt, hogy milyen javaslat kerül a Parlament elé a nyugdíjemelési szisztéma módosítására, illetve az idei nyugdíjemeléseket illetően.

Az elnökség három javaslatot terjesztett a közgyűlés elé. A tervezetek a márciusi emelés anyagi kihatásaiban, illetve — ezzel összefüggésben — az őszi emelés lehetséges mértékében különböznek. Ugyanakkor a változatok mindegyike abból az önkormányzati szándékból indul ki, hogy az emeléseknél az előző év nettó átlagkeresetnövekedését veszi alapul. Előzetes számítások szerint ez tavaly 18-19 százalékot tett ki. Mindezek alapján az első változat márciusra 10 százalékos, januári visszamenőleges hatályú nyugdíjemelést javasol. E lépés az elmúlt évihez képest összességében 15,6 százalékos nyugdíjemelést eredményezne. Anyagi igénye azonban 36,8 milliárd forint, vagyis kimeríti a nyugdíjemelésre fordítható forrásokat. Ez esetben ősszel már csak a szükséges nyugdíjkiegészítésre nyílna lehetőség. A második variáció alapján — szintén januárra visszamenőleges érvénnyel — 9 százalékos lenne a nyugdíjemelés. Ehhez 33,1 milliárd forintra van szükség, vagyis szeptemberre 3,7 milliárd forinttal több jut. A harmadik változat csupán márciustól javasol 10 százalékos, vagyis a tavalyi évhez viszonyítva 13,8 százalékos nyugdíjszínvonal-emelést. Ebben az esetben — mivel ennek az idén ez csak 30,6 milliárd forint az éves kihatása — őszre még marad 6,2 milliárd forint.

A nyugdíjbiztosítási önkormányzat közgyűlése végül is úgy döntött, hogy tízszázalékos, januárig visszamenőleges hatályú nyugdíjemelést szorgalmaz márciusra. A testület döntése alapján — amennyiben azt a Parlament is jóváhagyja — minden, 1994. január 1-je előtt megállapított öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági, özvegyi és szülői nyugdíjat, baleseti járadékot és árvaellátást ilyen mértékben kell emelni. Alapját a februári nyugdíj összege adja majd. A testület által egyhangúlag jóváhagyott nyugdíjemelési változat szerint az emelés egyhavi legkisebb összege 680 forint; felső határa nem haladhatja meg a 3000 forintot. Az 1994-ben megállapított, illetve megállapítandó nyugdíjak minimum összege 7480 forintra emelkedik.

Az emelési javaslat 2 millió 670 ezer nyugdíjast érint, megvalósításához 36,8 milliárd forint szükséges. Mivel ez az összeg lényegében kimeríti az ez évi nyugdíjemelési forrásokat, a második, őszi emelés mértéke meglehetősen szűkre szabott. Ez azonban nem jelenti azt, hogy — mint arra a közgyűlést követő sajtótájékoztatón Nagy Sándor elnök rámutatott — a nyugdíjasok az idén ne kapnák meg a törvényben előírt nyugdíjemelést.

Az ez évi márciusi nyugdíjemeléssel összefüggésben a közgyűlés javaslatot tesz az Országgyűlésnek a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény módosítására. Ezzel ugyanis lehetővé válna, hogy.a nyugdíjemelés mértékét a jövőben az előző év nettó átlagkereset emelkedéséhez igazítsák, és így a jövőben kiküszöbölhetővé váljék a nehezen értelmezhető „áthúzódó hatás". Mindezek után pedig elég lenne, ha a kormány — a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzattal egyetértésben — rendeletben határozná meg az emelések mértékét, illetve végrehajtásuk szabályait.

A közgyűlés mindezen túl ismét foglalkozott a vagyonjuttatás kérdésével. A testület ezzel kapcsolatban elutasította azt a kormányzati koncepciót, amely olyan módon kívánja Állami Vagyonkezelő Rt.-ben részesedéshez juttatni az önkormányzatot, hogy közben kizárja a tulajdonosi jogok gyakorlásából. Nagy Sándor szerint ez nem más, mint a fix összegű támogatás fenntartásának egy szellemes formája. A közgyűlés ezért továbbra is a vagyonjuttatás mielőbbi tényleges megkezdését sürgeti, hangsúlyozva, hogy minden további időhúzás rontja az önkormányzatok gazdasági helyzetét.

Haditudósítás

Az ÉT decemberi eseményeiről

Úgy tűnik, nincs karácsony ÉT nélkül, ugyanis 1993-ban — csakúgy mint a korábbi években — közvetlen karácsony előtt néhány nappal, december 22-én szerdán tartottuk meg az év utolsó plenáris ülését. Azt hiszem, a korábbi események ismeretében már az sem lep meg senkit, hogy ennek fő témája a minimálbér volt.

Mint korábbi tudósításomban már beszámoltam róla ez a kérdés már szerepelt az Érdekegyeztető Tanács ülésén, de csak mint napirendi pont, hiszen érdemi tárgyalására a munkáltatók merev magatartása miatt nem került sor. Meg kell jegyeznem, hogy a két ülés közt eltelt kb. egy hónap eseményei a 22-i tárgyalásra sem ígértek túl sok jót, hiszen az előkészítő bizottsági tárgyalásokon nem született megállapodás, s az is egyértelmű volt, hogy a munkáltatói oldal továbbra is velünk akarja kikapartatni a gesztenyét. Jelezték ugyanis, hogy csak akkor hajlandók érdemben emelni a minimálbért, ha a kormánnyal folytatott tárgyalásaik, melyek a szeptemberi megállapodás jelentős megváltoztatását célozták, eredményesek lesznek. A baj csak az volt, hogy e megállapodás pontjai szerepeltek a parlament elé beterjesztett törvényjavaslatokban, és azokat a parlament el is fogadta. Így meglehetősen kétségesnek látszott a munkáltatói eredmény elérése. De sajnos nemcsak az, hanem a minimálbér összegének érdemi megemelése is. Bár a munkáltatók ezúttal sokkal körmönfontabbak voltak, mint novemberben. Ugyanis nem merevedtek le a 93-as minimálbérnél, hanem „nagyvonalú" ajánlatot tettek. Közölték, hogy hajlandók elmozdulni a 9000 Ft-ról, akár 9600 Ft-ra is. E „nagyszerű" ajánlat célját egyikük a szünetben — mintegy önjelölt parlamenterként — közölte is velünk: „ez elegendő ahhoz, hogy a tagjaitok befogják a szájukat, s majd később talán megállapodhatunk egy nagyobb összegben is". Fegyelmezettek voltunk, s nem küldtük el az urat sehová. Viszont megerősödött az a szándékunk, hogy eredményt most kell elérnünk, s nem szabad belemennünk az éves minimálbér elérésének kétlépcsős megvalósításába sem. A korábbi évek bizonyították, hogy a második lépcső sohasem valósult meg.

Elhatároztuk, hogy adatokkal és észérvekkel próbáljuk meggyőzni tárgyalópartnereinket az „ügy" komolyságáról és annak következményeiről, hogy mit jelent a minimálbér emelésének elmaradása. Arról, hogy mennyire csekély összeget jelent még egy jelentősebb emelés is, és arról, hogy mennyire gusztustalan éppen a legszegényebbek bőrére játszani, munkáltatói adó illetve járulékcsökkentés elérése érdekében.

Sajnos érveink nem találtak meghallgatásra, s a kormányoldal sem foglalt határozottan állást, pedig képviselőjük közölte, hogy ötszámjegyű minimálbérben gondolkoznak. Így egyedül maradva ezt a csatát elvesztettük (de a háborút még nem). Ezek után egyet tehettünk, kifejtettük, hogy az elmaradt béremelések következményeiért a felelősség azokat terheli, akik más célra akarták fölhasználni a minimálbér intézményét, mint amire az való. Majd kijelentettük, hogy tovább kívánjuk folytatni a tárgyalásokat, de egyben megjegyeztük azt is, hogy az ágazati bértárgyalásokon próbálunk (legalábbis aki teheti) magasabb minimálbér-emelést elérni. Mivel az országos minimálbér mértéke, ha közvetett módon is, de a költségvetésben foglalkoztatottakat is érinti (hiszen javíthatja, vagy ronthatja az úgynevezett A1 [a bértarifa legkisebb szorzóértéke] nagyobb összegének elérésére irányuló tárgyalásaink esélyeit), az ÉSZT és a SZEF képviselői jelezték, hogy amennyiben belátható időn belül nem lesz megállapodás, a KIÉT-en tárgyalásokat kezdeményeznek egy közalkalmazotti minimálbér bevezetéséről.

Mivel a tárgyalás megegyezés nélkül zárult, az ÉT szabályai szerint maradt az országos minimálbér értéke 9000 Ft, az már a következő havi tudósításomban lesz olvasható, hogy februárig mit tudunk elérni.

Ezen eredménytelen tárgyalás után tértünk át a következő napirendi pont megtárgyalására, amiről már az induláskor tudtuk, hogy nem lehet eredményes, hiszen a béremelés ajánlott mértékeiről szólt, amelyet minimálbér nélkül értelmetlen tárgyalni. Kijelentettük, hogy csak akkor vagyunk hajlandók a témával foglalkozni, ha a minimálbérben megállapodás született. Úgy, hogy ez a téma is átkerült a következő esztendőre.

Végezetül meg kell nyugtatnom mindenkit: ez az ÉT ülés sem volt teljesen eredménytelen, mert a harmadik napirendi pont végre meghozta a várt megállapodást. Ekkor vitattuk meg ugyanis a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény módosításáról készült anyagokat. Végeredményben megállapodtunk abban, hogy megkezdjük a foglalkoztatási törvény átfogó felülvizsgálatára és korszerűsítésére irányuló szakértői munkálatokat. Elhatároztuk, hogy január második felében plenáris ülés napirendjére tűzzük a munkanélküliek szolidaritási alapjába történő munkáltatói befizetések csökkentéséről szóló módosító javaslatok megtárgyalását, és azt, hogy néhány vitás kérdést még a Munkaerőpiaci Bizottság fog megtárgyalni.

Kompromisszumos javaslat elfogadásával ért véget a negyedik napirend tárgyalása is, mely a bérgaranciaalapról szóló törvény tervezetét vitatta meg. A megállapodás lényege, hogy a 0,3%-os munkáltatói befizetés az 1994. évi járulék mértéke, hogy a támogatás nyújtásának szabályait az ÉT Bér- és Munkaügyi Bizottsága véleményének kikérésével alakítja ki a kormány, hogy a bérgarancia-alapot kezelő szervezet köteles negyedévente ugyanezen bizottságnak beszámolni, s hogy a munkáltatók kérésére a kormány a törvénytervezetet csak január végén terjeszti a Parlament elé (korábban nem is lett volna értelme, mert az ÉT-ülés időpontjában a Parlament már megkezdte a január végéig tartó téli szünetet).

Ez utóbbi megegyezéssel nemcsak az ÉT 1993. évi utolsó ülését zártuk le, hanem egy pohár pezsgővel köszöntve egymást, az egész évi munkát is.

Q-ti

Miért van/lesz szükség az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárakra?

A nyugdíj felé lassabban/gyorsabban közeledőket érdekelheti, mi a nyugdíj kiszámításának módja, mire lehet számítani. Nézzük először a szabályokat, azután mindenki kedve szerint latolgathat, milyen módon pótolja majd a nyugdíját. Merthogy pótlásra, kiegészítésre gondolni kell, az bizonyos. A lehetőség pedig gyanúsan sok lett.

Az öregségi nyugdíjra való jogosultság feltétele a nyugdíjkorhatár elérése, és 15 évi szolgálati idő. A nyugdíj számításának menete a következő:

1. Meghatározzák a nyugdíj alapjául vehető nettó keresetet, amit 1988. január 1. és a nyugdíjazás napja közötti keresetből számítanak. Az inflációt úgy veszik figyelembe, hogy az
   1988. évi kereset 218,5 százalékát, az
   1989. évi kereset 186,9 százalékát, az
   1990. évi kereset 152,2 százalékát
   tekintik az évi átlagkeresetnek. (Lehetséges, hogy 1994-ben valamikor már az 1991. évi keresetet is indexálják, de az 1993. évi decemberi országgyűlési határozat erről még nem rendelkezett.)
2. Amennyiben az így kapott nettó átlagkereset eléri a 16 000 forintot, akkor következik a sávos csökkentés, mert a 16 000 forint feletti rész degresszíven vehető csak figyelembe, a következő módon:
   16 001—18 000 forint közötti rész 90%-a (+ 16 000 Ft)
   18 001—30 000 forint közötti rész 80%-a (+ 17 800 Ft)
   30 001—40 000 forint közötti rész 70%-a (+ 27 400 Ft)
   40 001—50 000 forint közötti rész 60%-a (+ 34 400 Ft)
   50 001—60 000 forint közötti rész 50%-a (+ 40 400 Ft)
   60 001—70 000 forint közötti rész 40%-a (+ 45 400 Ft)
   70 001—80 000 forint közötti rész 30%-a (+ 49 400 Ft)
   80 001 forint fölötti rész 10%-a (+ 52 400 Ft)
3. A nyugdíj megállapításánál természetesen figyelembe kell venni a szolgálati időt is, amely a következőképpen történik. Az eddigiek (1-2) alapján kapott „átlagkereset" (már ami megmaradt) különböző százalékait számítjuk a munkában eltöltött évek alapján.
   15 év szolgálati idő után 43%
   16-25 év szolgálati idő után 43% + évente 2%
   26-32 év szolgálati idő után 63% + évente 1%
   33 év szolgálati időtől 70% + évente 0,5%
   például: 40 év szolgálati idő után — 74%,
   42 év szolgálati idő után — 75%,
   45 év szolgálati idő után — 76,5%-a
   lesz a nyugdíj a figyelembe vehető keresetnek

Nézzünk egy konkrét példát. Ha az 1988 januárja óta eltelt időszakban a nyugdíjba menő nettó átlagkeresete 30 000 forint, mennyi lesz az 1994-ben megállapított nyugdíja. (A nettó 30 000 forintos átlag szép, nem átlagos keresetet jelent, hiszen egyetemi végzettséggel az E fizetési osztályban jelenleg elérhető legmagasabb illetmény bruttó 36 000 forint) A 30 000 forint átlagból a 2. sávos degresszió után 27 400 forint marad, 40 éves munkaviszony esetén ennek a 74%-a, 20 276 Ft lesz a nyugdíj.

Ezek azok a példák, amelyek alapján a TUDOSZ-iroda begyűjtötte a biztosítók „nyugdíjbiztosítási" ajánlatait, és emiatt tájékoztatunk az önkéntes pénztárak alakításának lehetőségeiről is. (Lásd írásunkat a 2. oldalon.)

Révész Márta

SZÓSZÓLÓ
A Tudományos és Innovációs Dolgozók Szakszervezetének lapja
Felelős szerkesztő:
Dr. Dura László
A Szószóló szerkesztőségi tanácsadó testületének elnöke:
Dr. Pomogáts Béla
Kiadja: a TUDOSZ
Felelős kiadó: Dr. Révész Márta
Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt.
Dr. Csöndes Zoltán
elnök-vezérigazgató
ISSN 0239-0035

Pomogáts Béla:

Lecke

Egyre gyakrabban tapasztaljuk, hogy az emigrációból, mint szakértők, alkalmilag hazatérnek úriemberek (-asszonyok), és mindenféle előkelő, s vélhetőleg nem alulfizetett posztokon megtanítják kesztyűbe dudálni azokat, akik itthon töltötték el az elmúlt évtizedeket. Az természetesen felettébb indokolt volt, hogy mind a második világháború idején és végén, mind az úgynevezett „fordulat éve" körül, vagyis a kommunista hatalomátvétel idején, mind az ötvenhatos forradalom leverése után igen sok kiváló és hazáját szerető magyar kényszerült arra, hogy egyszerűen életének vagy szabadságának védelmében elmeneküljön szülőföldjéről, mint ahogy Márai Sándor, Cs. Szabó László, Kovács Imre, Szabó Zoltán, Határ Győző is tette, vagy egyszerűen emigrációjával tiltakozzék az itthon bekövetkezett politikai kurzus ellen, ahogy korábban, még a második világháború előtt Bartók Béla, vagy a háború után Szentgyörgyi Albert tiltakozott.

A nyugati magyar emigráció igen nagy szellemi és politikai értékeket hozott létre a kommunista rendszer négy évtizedes regnálása idején, s voltak a magyar kultúrának, politikai kultúrának övezetei, amelyekben az emigráció tartotta fenn, mert tarthatta fenn a nemzeti folytonosságot, mindenekelőtt a szabad gondolatot, a nemzeti függetlenség eszméjét, a magyarság egészét, tehát a kisebbségi sorsba taszított magyarokat is átfogó nemzeti egység tudatát és a mindenre kiterjedő politikai bírálat köznapi gyakorlatát. Az emigráció mindebben igen sokat tett, általában áldozatosan és eredményesen, és ez természetesen elismerést érdemel. Az emigráció mindazonáltal nem helyettesíthette a nemzet Magyarországon és a Kárpát-medencében élő törzsét, és hazatérő képviselői nem adhatnak leckét magyarságból azoknak, akik idehaza vészelték át vagy küzdötték végig a nehéz évtizedeket, és tartották fenn ezzel a nemzetet.

A magyar nemzet ugyanis nem az Egyesült Államokban, nem Alaszkában, nem a dél-amerikai pampákon és nem az ausztrál kontinensen élte túl történelmének ezeket a legutóbbi, súlyos évtizedeit, hanem azon a földön, ahol immár több mint ezer esztendeje dacol sorsának szerencsétlen fordulataival, kataklizmáival. A magyarság itt, a Kárpát-medencében, tehát Magyarországon, Erdélyben, a Felvidéken, Kárpátalján, a Délvidéken őrizte meg önmagát, kultúráját és nemzeti identitását. Megküzdve az erőszakkal és a köznapok bénító tapasztalataival, elviselve a sorsot, amelyet a történelem, pontosabban a történelemcsináló nagyhatalmak rámértek, megkötve a kényszerű, a nemzet léte tekintetében azonban megkerülhetetlen kompromisszumokat.

Jól tudta ezt Kovács Imre, az emigrációba kényszerült parasztpolitikus, akinek nemzeti elkötelezettségét és antikommunista meggyőződését, úgy hiszem, nem érheti gáncs, midőn 1956 januárjában, a Látóhatárban közölt *Kijózanult emigráció* című írásában arról beszélt, hogy az emigráció „mandátuma lejárt, a politikai képviseletet, a feltételezett megbízatásokat kegyetlenül szétszakította az idő". És tudják ezt azok a korábbi emigránsok, most már „nyugati magyarok" is, akik megtalálták helyüket a befogadó társadalmakban, s ha hazatérnek, nem azért teszik, hogy leckéket adjanak demokratizmusból, történelemből, erkölcsiségből azoknak, akik idehaza éltek, dolgoztak, küzdöttek és tartották fenn a nemzeti folytonosságot, a magyar kultúrát és a szabadság reményeit.

NÉZŐPONT
a szerkesztő rovata

Nem

„Nem szabad megengedni, hogy X párt hatalomra kerülhessen." „Nem lehet szó arról, hogy Y párt a kormánykoalíció tagja legyen." „Nem lépünk majd szövetségre Z párttal." Nem, nem, nem... Ez a szó uralta az elmúlt hetekben a már megkezdődött választási kampány nyilatkozatait. S ez — folytassuk stílusosan — nem jó jel. Olyan választási kampányt vetít előre, amelyben a nyilatkozók nem a maguk „portékáját" dicsérik, hanem a másokét próbálják értéktelennek feltüntetni.

Mit szól ehhez a polgár, akinek szavazataiért csatasorba állnak a pártok? Alighanem tanácstalan, mert igazában nincs miről véleményt alkotnia. Hiszen ő csak egyetlen megbízható támpont alapján tud és akar majd dönteni: ki mit kíván tenni az ő érdekében. Ehhez pedig elsősorban azt kellene ismernie, amit a pártok programjuknak tekintenek, s azt, hogyan akarják céljaikat elérni. E mondanivaló realitása, a választói igényekkel való összhangja dönti majd el egy-egy párt választási szereplését. A másokat becsmérlő, úgynevezett negatív kampány legnagyobb hibája — túl azon, hogy sérti a politikai harc etikáját — az, hogy nem nyújt semmiféle valódi információt. Éppen ellenkezőleg, a ködösítés eszköze. Nemcsak egy-egy párt szándékait illetően hagyja bizonytalanságban az állampolgárokat, hanem a tekintetben is, érdemes-e egyáltalán odafigyelniük a kampányra, s ami még rosszabb, tájékozatlanul van-e értelme szavazniuk? Holott abban minden párt egyetért, hogy a választások sikeres lebonyolítása az ország egészének érdeke.

Elfelejtették volna a pártok a szakszervezeti (társadalombiztosítási önkormányzati) választások lehengerlő pozitív tapasztalatait?

Még idejében felismerhetik a negatív kampány zsákutcáját azok, akik kezdenek besétálni ebbe a kelepcébe. Rá kell jönniük, hogy mások kritizálása aligha elegendő a támogató szavazatok elnyeréséhez. Úgy is mondhatnánk: a sok nemből nemigen lesz igen.

SZÓSZÓLÓ

FALINAPTÁR 1994

SZÓSZÓLÓ

JANUÁR

1 szombat	Újév, Fruzsina
2 vasárnap	Ábel, Gergely
3 hétfő	Genovéva, Benjámin
4 kedd	Titusz, Leona
5 szerda	Simon
6 csütörtök	Gáspár, Menyhért, Boldizsár
7 péntek	Attila, Ramóna
8 szombat	Gyöngyvér
9 vasárnap	Marcell
10 hétfő	Melánia
11 kedd	Ágota, Baltazár
12 szerda	Ernő, Cézár
13 csütörtök	Veronika
14 péntek	Bódog, Félix
15 szombat	Lóránt, Loránd
16 vasárnap	Gusztáv, Stefánia
17 hétfő	Antal, Antónia
18 kedd	Piroska
19 szerda	Sára, Márió
20 csütörtök	Fábián, Sebestyén
21 péntek	Ágnes
22 szombat	Vince, Artúr
23 vasárnap	Zelma, Rajmund
24 hétfő	Timót, Xénia
25 kedd	Pál
26 szerda	Vanda, Paula
27 csütörtök	Angelika, Angéla
28 péntek	Károly, Karola
29 szombat	Adél
30 vasárnap	Gerda, Martina
31 hétfő	Marcella

FEBRUÁR

1 kedd	Ignác, Virgínia
2 szerda	Karolina, Aida
3 csütörtök	Balázs
4 péntek	Ráhel, Csenge
5 szombat	Ágota, Ingrid
6 vasárnap	Dóra, Dorottya
7 hétfő	Rómeó, Tódor
8 kedd	Aranka
9 szerda	Abigél, Alex
10 csütörtök	Elvira
11 péntek	Bertold, Marietta
12 szombat	Lívia, Lídia
13 vasárnap	Ella, Linda
14 hétfő	Bálint, Valentin
15 kedd	Kolos, Georgina
16 szerda	Julianna, Lilla
17 csütörtök	Donát
18 péntek	Bernadett
19 szombat	Zsuzsanna
20 vasárnap	Aladár, Álmos
21 hétfő	Eleonóra
22 kedd	Gerzson
23 szerda	Alfréd
24 csütörtök	Mátyás
25 péntek	Géza
26 szombat	Edina
27 vasárnap	Ákos, Bátor
28 hétfő	Elemér

MÁRCIUS

1 kedd	Albin
2 szerda	Lujza
3 csütörtök	Kornélia
4 péntek	Kázmér
5 szombat	Adorján, Adrián
6 vasárnap	Leonóra, Inez
7 hétfő	Tamás
8 kedd	Zoltán
9 szerda	Franciska, Fanni
10 csütörtök	Ildikó
11 péntek	Szilárd
12 szombat	Gergely
13 vasárnap	Krisztián, Ajtony
14 hétfő	Matild
15 kedd	Nemzeti ünnep, Kristóf
16 szerda	Henrietta
17 csütörtök	Gertrúd, Patrik
18 péntek	Sándor, Ede
19 szombat	József, Bánk
20 vasárnap	Klaudia
21 hétfő	Benedek
22 kedd	Beáta, Izolda
23 szerda	Emőke
24 csütörtök	Gábor, Karina, Gabriella
25 péntek	Irén, Írisz
26 szombat	Emánuel
27 vasárnap	Hajnalka
28 hétfő	Gedeon, Johanna
29 kedd	Auguszta
30 szerda	Zalán
31 csütörtök	Árpád

ÁPRILIS

1 péntek	Hugó
2 szombat	Áron
3 vasárnap	Húsvét, Buda, Richárd
4 hétfő	Húsvét, Izidor
5 kedd	Vince
6 szerda	Vilmos, Bíborka
7 csütörtök	Herman
8 péntek	Dénes
9 szombat	Erhard
10 vasárnap	Zsolt
11 hétfő	Leó, Szaniszló
12 kedd	Gyula
13 szerda	Ida
14 csütörtök	Tibor
15 péntek	Anasztázia, Tas
16 szombat	Csongor
17 vasárnap	Rudolf
18 hétfő	Andrea, Ilma
19 kedd	Emma
20 szerda	Tivadar
21 csütörtök	Konrád
22 péntek	Csilla, Noémi
23 szombat	Béla
24 vasárnap	György
25 hétfő	Márk
26 kedd	Ervin
27 szerda	Zita, Marianna
28 csütörtök	Valéria
29 péntek	Péter
30 szombat	Katalin, Kitti

MÁJUS

1 vasárnap	A munka ünnepe, Fülöp
2 hétfő	Zsigmond
3 kedd	Tímea, Irma
4 szerda	Mónika, Flórián
5 csütörtök	Györgyi
6 péntek	Ivett, Frida
7 szombat	Gizella
8 vasárnap	Mihály
9 hétfő	Gergely
10 kedd	Ármin, Pálma
11 szerda	Ferenc
12 csütörtök	Pongrác
13 péntek	Szervác, Imola
14 szombat	Bonifác
15 vasárnap	Zsófia, Szonja
16 hétfő	Botond, Mózes
17 kedd	Paszkál
18 szerda	Erik, Alexandra
19 csütörtök	Ivó, Milán
20 péntek	Bernát, Felícia
21 szombat	Konstantin
22 vasárnap	Pünkösd, Júlia, Rita
23 hétfő	Pünkösd, Dezső
24 kedd	Eszter, Eliza
25 szerda	Orbán
26 csütörtök	Fülöp, Evelin
27 péntek	Hella, Azurea
28 szombat	Emil, Csanád
29 vasárnap	Magdolna
30 hétfő	Janka, Zsanett
31 kedd	Angéla

JÚNIUS

1 szerda	Tünde
2 csütörtök	Kármen, Anita
3 péntek	Klotild
4 szombat	Bulcsú
5 vasárnap	Fatime
6 hétfő	Norbert, Cintia
7 kedd	Róbert
8 szerda	Medárd
9 csütörtök	Félix
10 péntek	Margit, Gréta
11 szombat	Barnabás
12 vasárnap	Villő
13 hétfő	Antal, Anett
14 kedd	Vazul
15 szerda	Jolán, Vid
16 csütörtök	Jusztin
17 péntek	Laura, Alida
18 szombat	Arnold, Levente
19 vasárnap	Gyárfás
20 hétfő	Rafael
21 kedd	Alajos, Leila
22 szerda	Paulina
23 csütörtök	Zoltán, Szidónia
24 péntek	Iván
25 szombat	Vilmos, Viola, Vilma
26 vasárnap	János, Pál
27 hétfő	László
28 kedd	Levente, Irén
29 szerda	Péter, Pál
30 csütörtök	Pál

JÚLIUS

1 péntek	Annamária, Tihamér
2 szombat	Ottó
3 vasárnap	Kornél, Soma
4 hétfő	Ulrik
5 kedd	Emese, Sarolta
6 szerda	Csaba
7 csütörtök	Apollónia
8 péntek	Ellák
9 szombat	Lukrécia
10 vasárnap	Amália
11 hétfő	Nóra, Lili
12 kedd	Izabella, Dalma
13 szerda	Jenő
14 csütörtök	Örs, Stella
15 péntek	Henrik, Roland
16 szombat	Valter
17 vasárnap	Endre, Elek
18 hétfő	Frigyes
19 kedd	Emília
20 szerda	Illés
21 csütörtök	Daniella, Dániel
22 péntek	Magdolna
23 szombat	Lenke
24 vasárnap	Kinga, Kincső
25 hétfő	Kristóf, Jakab
26 kedd	Anna, Anikó
27 szerda	Olga
28 csütörtök	Szabolcs
29 péntek	Márta, Flóra
30 szombat	Judit, Xénia
31 vasárnap	Oszkár

AUGUSZTUS

1 hétfő	Boglárka
2 kedd	Lehel
3 szerda	Hermina
4 csütörtök	Dominika, Domonkos
5 péntek	Krisztina
6 szombat	Berta, Bettina
7 vasárnap	Ibolya
8 hétfő	László
9 kedd	Emőd
10 szerda	Lőrinc
11 csütörtök	Zsuzsanna, Tiborc
12 péntek	Klára
13 szombat	Ipoly
14 vasárnap	Marcell
15 hétfő	Mária
16 kedd	Ábrahám
17 szerda	Jácint
18 csütörtök	Ilona
19 péntek	Huba
20 szombat	Állami ünnep, István, Vajk
21 vasárnap	Sámuel, Hajna
22 hétfő	Menyhért, Mirjam
23 kedd	Bence
24 szerda	Bertalan
25 csütörtök	Lajos, Patrícia
26 péntek	Izsó
27 szombat	Gáspár
28 vasárnap	Ágoston
29 hétfő	Beatrix, Arna
30 kedd	Rózsa
31 szerda	Erika, Bella

SZEPTEMBER

1 csütörtök	Egyed, Egon
2 péntek	Rebeka, Dorina
3 szombat	Hilda
4 vasárnap	Rozália
5 hétfő	Viktor, Lőrinc
6 kedd	Zakariás
7 szerda	Regina
8 csütörtök	Mária, Adrienn
9 péntek	Ádám
10 szombat	Nikolett, Hunor
11 vasárnap	Teodóra
12 hétfő	Mária
13 kedd	Kornél
14 szerda	Szeréna, Roxána
15 csütörtök	Enikő, Melitta
16 péntek	Edit
17 szombat	Zsófia
18 vasárnap	Diána
19 hétfő	Vilhelmina
20 kedd	Friderika
21 szerda	Máté, Mirella
22 csütörtök	Mária
23 péntek	Tekla
24 szombat	Gellért, Mercédesz
25 vasárnap	Eufrozina, Karola
26 hétfő	Jusztina
27 kedd	Adalbert
28 szerda	Vencel
29 csütörtök	Mihály, Gabriella
30 péntek	Jeromos

OKTÓBER

1 szombat	Malvin
2 vasárnap	Petra
3 hétfő	Helga
4 kedd	Ferenc
5 szerda	Aurél
6 csütörtök	Brúnó, Renáta
7 péntek	Amália
8 szombat	Koppány
9 vasárnap	Dénes
10 hétfő	Gedeon
11 kedd	Brigitta, Gitta
12 szerda	Miksa
13 csütörtök	Kálmán, Ede
14 péntek	Helén
15 szombat	Teréz
16 vasárnap	Gál
17 hétfő	Hedvig
18 kedd	Lukács
19 szerda	Nándor
20 csütörtök	Vendel
21 péntek	Orsolya
22 szombat	Előd
23 vasárnap	Nemzeti ünnep, Gyöngyi
24 hétfő	Salamon
25 kedd	Blanka, Bianka
26 szerda	Dömötör
27 csütörtök	Szabina
28 péntek	Simon, Szimonetta
29 szombat	Nárcisz
30 vasárnap	Alfonz
31 hétfő	Farkas

NOVEMBER

1 kedd	Marianna
2 szerda	Achilles
3 csütörtök	Győző
4 péntek	Károly
5 szombat	Imre
6 vasárnap	Lénárd
7 hétfő	Rezső
8 kedd	Zsombor
9 szerda	Tivadar
10 csütörtök	Réka
11 péntek	Márton, Martin
12 szombat	Jónás, Renátó
13 vasárnap	Szilvia
14 hétfő	Aliz
15 kedd	Albert, Lipót
16 szerda	Ödön
17 csütörtök	Hortenzia, Gergő
18 péntek	Jenő
19 szombat	Erzsébet, Zsóka
20 vasárnap	Jolán
21 hétfő	Olivér
22 kedd	Cecília
23 szerda	Kelemen, Klementina
24 csütörtök	Emma
25 péntek	Katalin, Katinka
26 szombat	Virág
27 vasárnap	Virgil
28 hétfő	Stefánia
29 kedd	Taksony
30 szerda	András, Andor, Andrea

DECEMBER

1 csütörtök	Elza
2 péntek	Melinda, Vivien
3 szombat	Ferenc, Olívia
4 vasárnap	Borbála, Barbara
5 hétfő	Vilma
6 kedd	Miklós
7 szerda	Ambrus
8 csütörtök	Mária
9 péntek	Natália
10 szombat	Judit
11 vasárnap	Árpád
12 hétfő	Gabriella
13 kedd	Luca, Otília
14 szerda	Szilárda
15 csütörtök	Valér
16 péntek	Etelka, Aletta
17 szombat	Lázár, Olimpia
18 vasárnap	Auguszta
19 hétfő	Viola
20 kedd	Teofil
21 szerda	Tamás
22 csütörtök	Zénó
23 péntek	Viktória
24 szombat	Ádám, Éva
25 vasárnap	Karácsony, Eugénia
26 hétfő	Karácsony, István
27 kedd	János
28 szerda	Kamilla
29 csütörtök	Tamás, Tamara
30 péntek	Dávid
31 szombat	Szilveszter

Szakszervezeti tagságának és a Szószóló minden kedves olvasójának boldog új évet kíván a Tudományos és Innovációs Dolgozók Szakszervezete!